

ET OPRAAB FRA 1807.

Efterfølgende Henvendelse fra Amtmand *Faye* til Befolkningen i Thisted Amt og til "Amtets værdige Lærere", hvormed menes Præsterne, er fundet i et Embedsarkiv, og da det afgiver et godt Bidrag til den Tids Karakteristik, har Aarbogen her ladet det optrykke. Hvor meget den foreslaaede Indsamling har beløbet sig til, er det ikke lykkedes at faa konstateret.

Men Opraabet giver os ogsaa et Indtryk af den Iver og Hjælpsomhed, der var saa karakteristisk for Amtmand *Faye*. Der var paa det Tidspunkt, da Opraabet blev forfattet, kun gaaet to Aar, siden han havde tiltraadt Embedet som Amtmand over Thisted Amt, og da Krigen med England brød ud, laa der et overvældende Arbejde for den pligttro Mand. Som Chef for Kystmilitsen skulde han søge for Kystens Forsvar, og fra Regeringen fik han Ordre til at forsyne det vestlige Norge med Korn samt Christianssand med Korn, Flæsk og Smør, saa at han i denne Tid skildrede sin Virksomhed baade som "Spækhøker, Slagter og General".

Ædle og agtværdige Medborgere

i Thisted Amts Købstæder og paa Landet!

Hvo er saa fremmed i Landet, at han ikke skulle vide, hvad der i disse Dage er skeet? og dog forekommer det Nysforgangne os som en Drøm. Vi kjende Begivenhederne, og vi tvivle dog nesten om deres Sandhed.

Vor ædle Kronprinds laae med Danmarks Hær ved Rigets søndre Grændse. Krigen rasede nyeligen der i ald sin Rædsel, og det lykkelige Danmark laae roligt bag denne Formuur. Vore Hjerter vare fyldte med Erkiendtlighed mod vor dydige Landsfader og Første. Europa beundrede hans Viisdom, vi Danske tillige hans Kiekhed. Verden ærede ham som Første, vi elskede ham tillige som Fader og Velgiører. Vi vare et misundelsesværdigt Folk - Lykkelige i vore huuslige Kredse, hædrede af alle Nationer, og velsignede af Forsynet.

Men, Verdens Tyranner, Engellænderne, dette Folk, der endnu ikke var mættet af Blod, endskiøndt det ved deres Rænker havde i femten Aar flydt strømmeviis over hele Verden, disse Niddinger havde vel flere Gange prøvet paa lumskeligen at overfalde os med Overmagt; men stedse tilbagedrevne med Mod, havde de omsider sluttet Fred og Venskab med os. De syntes endeligen at indsee, at det ikke lønnede Umagen, at spille mere Blod paa et uskyldigt Folk, der ene stred for Frihed og Arnesteder. De syntes ikke mere at misunde os den smule Jord, som Skjæbnen havde anvist os til Opholdssted, og endskiønt de havde bemægtiget sig Herredømmet over Havet, og insulterede ethvert fredeligt Flag, saa syntes de dog at vise en Slags Agtelse for vort. Ja De Foragtelige! de smigrede os, fordi de frygtede, de søgte at dysse os i Søvn, for at kunne myrde os i Søvn. For feige til at angribe os i aaben og ærlig Kamp, gik de Røverens og Morderens Snigveje. De listede sig under et løjet Paaskud omkring Landet, der laae aabent og værgeløst under Folkerettens hellige Beskyttelse. De handlede og vandlede som Venner i vore Havne, medens de

lumskeligen indviklede os i deres skiulte Væv, for siden i Mag at kunne udtappe vort Blod. Deres Hensigt blev opnaaet, men Forbandelse og alle Nationers Afsky blev deres Løn. En Deel af deres Rov har Ilden og Havet allerede opslugt, og hvad de have tilbage vil ikke blive dem til Baade. Vi have tabt meget; men hvor lidet have vi dog tabt imod vore Fjender! Vi have mistet vor Flaade, men ikke vor Ære.

At Kiøbenhavn vilde falde, maatte enhver befrygte, der vidste, hvor faa og tildels uøvede Krigere vi havde at sætte imod denne overmægtige Røverbande. Om Staden ved Krigskunstens Hielp kunde have forsvaret sig nogle Dage længere, vil Tiden opklare; men om endog dette blev beviist, kan vort Uheld dog i det højeste skrives paa vor Erfarenheds aldrig paa vort Mod og vor gode Villies Regning.

Hvad vi tabte er timeligt Gods, som kan igjenvindes; men først da ville vort Tab være uopretteligt, naar vi, mismodige og klynkende over det skeete, hengave os til Uvirksomhed, naar vi unddroge os fra den kraftfulde Anstrængelse, fra de Borgerpligter, som vi nu mere end nogen Tid tilforn skylde Fædre landet. Kunde vi, i dette Ulykkens Øjeblik, forglemme vor ædle Landsfaders Bekymringer, forgjettede hans utallige Velgierninger mod Landet; Kunne vi med slavisk Ligegyldighed betragte Englands Vold. Kunne vi være letsindige nok til at indlade os i Handelsforbindelse med disse Røvere, saa at vi, for at vinde en ussel Fordeel, rakte dem Midler til at forlænge vores og Verdens Ulykker; Kunne vi glemme vore ulykkelige Brødre i Sjælland, Dem, som uskyldigen blødte under Morderkniven, dem, som nu vandre huusvilde, forhungrede, grændende om blandt Ruinerne, og søge under Gruset deres Venners Liig; Kunde der i vore Hierter ulme nogen anden Tanke, end Troskab mod Kongen, Hielp mod vore Medborgere og Hevn mod vore Fjender; Ja! da havde vi tabt alt; da havde vi ophørt at være et Folk, da havde vi fortient den Tugtelse vi leede, og det endnu større Onde, der ventede os.

Men jeg er lykkelig, ved at være Medborger af et ædelt Folk, der altid viste sig størst i Modgang, og som stedse greb enhver Lejlighed til at lægge sin Kierlighed til Fædrenelandet for Dagen.

Vi kunne ikke alle være Stridsmænd; men vi kunne alle ved Borgersind hielpe til at give Krigen et lykkeligt Udfald, at formindske dens Elendigheder. Jeg opfordrer Dem derfor ærede Medborgere af alle Stænder, til at giøre et frivilligt Sømmeskud i Korn eller Penge til Fædrenelandets Tieneste. Andre Egne have foregaaet os med et værdigt Exempel, og skulde vi være de sidste?

Amtets værdige Lærere ville giøre sig en Glæde af, at understøtte dette Forslag, og i at indsamle enhver i sit Sogn, de ædelmodige Bidrag, som enhver maatte føle Trang til at nedlægge paa Fædrenelandets Alter. De indkomne Lister over Givernes Navne skal af mig blive Hans Majestæt allerunderdanigst forelagte. De indkomne Summer skal med vedbørligt Regnskab blive Hans Kongelige Højhed Kronprindsen tilstillede. Ham kunde vi

vel hermed ingen Velgierning bevise; thi han har Ret til at
fordre hvad Staten behøver; men det vil dog trøste denne
ædle Første i Hans Ulykker, at see: at Han styrer et
skønsomt og dydigt Folk. Ved hans Viisdom ville vore
Gaver blive værdigst anvendte til Armeens eller
Søeværnets eller til de Brandlidtes og Lemlæstedes, kort
sagt, til Statens Tieneste.

Thisted Amtskontoir den 24de Novbr. 1807.

Faye.

(Historisk Årbog for Thisted amt 1937, side 338-342)